

METHODOLOGIE IN HET INTERNATIONAAL PUBLIEKRECHT

Inhoudstafel

1. Het vrij onderzoek	2
2. Bronnenonderzoek.....	2
3. Geen bronvermelding is plagiaat	2
3.1. Plagiatcontrole	2
3.2. Verwijzingen	3
4. Elektronische bronnen	3
5. Bronnenboeken	4
6. Bibliografie	5
7. Interpretatie van verdragen	6
8. Interpretatie van eenzijdige handelingen	7
9. Hoe schrijf je een paper?.....	7
9.1. Stijl	7
9.2. Deadlines	7
9.3. Glossarium	8
9.4. Evaluatiecriteria	8
9.5. Huisstijl.....	9
9.6. Mondelinge verdediging.....	9

1. HET VRIJ ONDERZOEK

De Vrije Universiteit Brussel draagt de principes van het vrij onderzoek hoog in het vaandel. Inzake rechtswetenschappelijk onderzoek betekent dit een onafhankelijke en kritische opstelling t.o.v. alle dogma's en gezagsargumenten die niet wetenschappelijk gefundeerd zijn.

"In wetenschappelijke aangelegenheden weegt het gezag van duizend personen niet op tegen de bescheiden redenering van één individu" (Galileo Galilei, 1632).

"Het denken mag zich nooit onderwerpen, noch aan een dogma, noch aan een partij, noch aan een hartstocht, noch aan een belang, noch aan een vooroordeel, noch aan om het even wat, maar uitsluitend aan de feiten zelf, want zich onderwerpen betekent het einde van alle denken" (Henri Poincaré).

Studenten worden dus verzocht de nodige "methodische twijfels" te koesteren. Op de webpagina van de Faculteit RC vind je het [Onderwijs- en Examenreglement](#) waar o.a. een hoofdstuk m.b.t. de masterproef is opgenomen.

2. BRONNENONDERZOEK

Studenten worden verzocht (lees: verplicht) in de eerste plaats **primaire bronnen** (de tekst zelf van een verdrag, een resolutie, een arrest, een advies, etc.) te gebruiken bij het schrijven van hun papers. **Secundaire bronnen** (de commentaar of glosse) mogen maar in subsidiaire orde gebezigd worden. Voor feitenmateriaal, raadplege men o.a. *Keesings historisch archief* en *Keesing's Record of World Events*.

3. GEEN BRONVERMELDING IS PLAGIAAT

3.1. Plagiatcontrole

Alle gebezigde bronnen moeten worden vermeld. Wie een auteur citeert, gebruikt daarvoor de gepaste aanhalingstekens ("..."). Wie plagiaat pleegt, wordt rechtstreeks doorverwezen naar een tweede zittijd. Het *Groot Woordenboek der Nederlandse taal van Dale* definieert de term "plagiat" als volgt:

"1. letterdieverij; het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk;- bij uitbr. in toepassing op diefstal van allerlei andere

geestelijke eigendom; 2. een van anderen overgenomen deel van een geschrift enz." (*Van Dale*, Elfde uitgave, 1989, Van Dale Lexicografie, Utrecht, Antwerpen, tweede deel, p. 2182).

Voor het indienen van de materproeven wordt gebruik gemaakt van de plagiaatcontrole software TurnItIn. Alvorens de masterproef in te dienen, moeten studenten de masterproef uploaden in TurnItIn en een ontvangstbewijs bekomen. Meer informatie hierover vind je terug op de [Masterproefpagina](#).

3.2. Verwijzingen

Alle verwijzingen naar geraadpleegde bronnen dienen opgenomen te worden in voetnoten enerzijds, voor de referenties naar de werken waarnaar je daadwerkelijk verwijst en in een bibliografie, waarin je **alle** werken opneemt die je geraadpleegd hebt. Studenten dienen de verwijzingen op te nemen conform de [V&A-richtlijnen](#) of, voor buitenlandse studenten, volgens een evenwaardig verwijzingsysteem bv. OSCOLA.

(N.B. Er zijn (kleine) verschillen in de vormelijke regels voor voetnoten enerzijds en verwijzingen in de bibliografie anderzijds!)

4. ELEKTRONISCHE BRONNEN

- De [United Nations Treaty Collection](#);
- Voor resoluties van internationale organisaties, raadplege men de website van de [Northwestern University Library](#);
- Voor [recente statenpraktijk](#), raadplege men eveneens de website van de *Northwestern University Library*;
- Voor diplomatieke documenten, verwijze men naar [the Avalon Project van the Yale Law School](#);
- [Het repertorium van de praktijk van de organen van de Verenigde Naties](#);
- Het [Yearbook of the United Nations](#);
- Het [United Nations Juridical Yearbook](#);
- Het [VN Documentatie Centrum](#);
- De [UN Audiovisual Library of International Law](#);
- De [webpagina van de VN inzake het Internationaal Recht](#) is terug te vinden op;
- De [rechtspraak van het Internationaal Gerechtshof](#), of de [samenvattingen van de rechtspraak van het IGH](#);

- Voor [de rechtspraak van het Permanente Hof van Internationale Justitie](#);
- Voor scheidsrechterlijke uitspraken, verwijze men naar de [Reports of International Arbitral Awards / Recueil des sentences arbitrales](#);
- Voor de [rechtspraak van het Permanente Hof van Arbitrage](#);
- Zie eveneens de [World Court Digest](#) (1986 -) van de *Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law*. De *World Court Digest* is de opvolger van de *Fontes Juris Gentium*, Serie A, Sectie I;
- De [International Law Commission \(ILC\)](#);
- Het [Institut de droit international](#);

- De [Archive of European Integration](#);
- Het [Europees Unierecht](#);
- De [Portaalsite van de Europese Unie](#);
- De [EU History Site van de Universiteit van Leiden](#);
- De [Collecties van CVCE](#);
- [The World Wide Web Virtual Library for European Integration](#).

5. BRONNENBOEKEN

Voor recente bronnenboeken, raadplege men o.a.:

- BANTEKAS, I., *Sweet & Maxwell's Public International Statutes*, London, Sweet & Maxwell, Sweet & Maxwell Statutes Series, 2002, 556 p.
- BLAKESLEY, C.L., FIRMAGE, E.B., SCOTT, R.F. en WILLIAMS, S.A., *Documentary Supplement to Cases and Materials in The International Legal System*, New York, Foundation Press, 5th ed., 2001, 836 p.
- BROWNLIE, I., *Basic Documents in International Law*, Oxford, Oxford University Press, 6th ed., 2008, 418 p.
- DAMROSCH, L.F., HENKIN, L., MURPHY, S.D., and SMIT, H., *Basic Documents Supplement to International Law, Cases and Materials*, 5th ed., American Casebook Series, Westgroup, 2009, 953 p.
- DAVID, E. & VAN ASSCHE, C., *Code de droit international public*, 6 éd., Brussel, Bruylant, 2015, 1743 p.
- DISTEFANO, G. & BUZZINI, G.P., *Bréviaire de jurisprudence internationale. Les fondamentaux du droit international public*, 2de uitgave, Brussel, Bruylant, 2010, 1630 p.

- DIXON, M. & McCORQUODALE, R., *Cases & Materials on International Law*, London, Blackstone Press, 5th ed., 2011, 768 p.
- DUPUY, P.-M. & KERBRAT, Y., *Grands textes de droit international public*, Paris, Dalloz, 8 éd., 2012, 950 p.
- EISEMANN, P.-M. en PAZARTZIS, Ph., (Eds.), *La jurisprudence de la Cour internationale de Justice*, Paris, Pedone, 2008, 1008 p.
- EVANS, M. D., *International Law Documents*, Oxford, Oxford University Press, 12th ed., 2015, 592 p.
- HARRIS, D., *Cases and Materials on International Law*, London, Sweet & Maxwell, 7th ed., 2010.
- HILLIER, T., *Sourcebook on Public International Law*, London, Cavendish Publishing Limited, 1998, 883 p.
- MORIN, J.-Y., RIGALDIES, F. en TURP, D., *Droit international public, t. I, Documents d'intérêt international*, Montréal, Thémis, 1997, XX-1232 p.
- SUY, E., *Corpus Iuris Gentium: A Collection of Basic Texts on Modern Interstate Relations*, Leuven, Acco, 2de uitgave, 1996, 666 p.
- THIERRY, H., *Droit et relations internationales*, Paris, Montchrestien, 1984, 696 p.
- WESTON, B.H., FALK, R.A., CHARLESWORTH, H., STRAUSS, A.L., *Supplement of Basic Documents to International Law and World Order*, 4th ed., St. Paul, Westgroup, American Casebook Series, 2006, 1771 p.
- WOUTERS, J., *Bronnenboek internationaal recht*, Antwerpen, Intersentia Rechtswetenschappen, 2004, 962 p.
- WOUTERS, J., *Cases van internationaal recht*, Antwerpen, Intersentia, 2005, 610 p.

6. BIBLIOGRAFIE

Voor een uitgebreide bibliografie, verwijze men naar [de Online Public Catalogue](#) van de bibliotheek van het Vredespaleis in Den Haag.

Men verwijze eveneens naar de [Online Public Access Catalog \(OPAC\)](#) van de *Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law*.

Men raadplege eveneens in de Centrale VUB bibliotheek de [Index to Foreign Legal Periodicals](#) (IFLP): *A subject index to selected international and comparative law periodicals and collections of essays* alsmede de bibliografieën vermeld in de klassieke handboeken, tractaten en encyclopedieën (Shaw, Brownlie, Bernhardt (ed.), Oppenheim, Dinh, Dupuy, Salmon,

Rousseau, Carreau, Bedjaoui (ed.), Seidl-Hohenveldern, O'Connell, Cavaré, Bossuyt & Wouters, etc.).

7. INTERPRETATIE VAN VERDRAGEN

De regels inzake de interpretatie van verdragen zijn terug te vinden in de artikels 31 tot en met 33 van de Conventie van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht (*B.S.*, 25 december 1993). Deze regels luiden als volgt:

Article 31: General rule of interpretation

1. A treaty shall be interpreted in good faith in accordance with the ordinary meaning to be given to the terms of the treaty in their context and in the light of its object and purpose.
2. The context for the purpose of the interpretation of a treaty shall comprise, in addition to the text, including its preamble and annexes:
  - (a) any agreement relating to the treaty which was made between all the parties in connexion with the conclusion of the treaty;
  - (b) any instrument which was made by one or more parties in connexion with the conclusion of the treaty and accepted by the other parties as an instrument related to the treaty.
3. There shall be taken into account, together with the context:
  - (a) any subsequent agreement between the parties regarding the interpretation of the treaty or the application of its provisions;
  - (b) any subsequent practice in the application of the treaty which establishes the agreement of the parties regarding its interpretation;
  - (c) any relevant rules of international law applicable in the relations between the parties.
4. A special meaning shall be given to a term if it is established that the parties so intended.

Article 32: Supplementary means of interpretation

Recourse may be had to supplementary means of interpretation, including the preparatory work of the treaty and the circumstances of its conclusion, in order to confirm the meaning resulting from the application of article 31, or to determine the meaning when the interpretation according to article 31:

- (a) leaves the meaning ambiguous or obscure; or
- (b) leads to a result which is manifestly absurd or unreasonable.

Article 33: Interpretation of treaties authenticated in two or more languages

1. When a treaty has been authenticated in two or more languages, the text is equally authoritative in each language, unless the treaty provides or the parties agree that, in case of divergence, a particular text shall prevail.
2. A version of the treaty in a language other than one of those in which the text was authenticated shall be considered an authentic text only if the treaty so provides or the parties so agree.
3. The terms of the treaty are presumed to have the same meaning in each authentic text.
4. Except where a particular text prevails in accordance with paragraph 1, when a comparison of the authentic texts discloses a difference of meaning which the application of articles 31 and 32 does not remove, the meaning which best reconciles the texts, having regard to the object and purpose of the treaty, shall be adopted.

8. INTERPRETATIE VAN EENZIJDIGE HANDELINGEN

Inzake de interpretatie van éénzijdige handelingen, verwijze men naar par. 42 van het arrest geveld op 21 juni 2000 in de *Case concerning the Aerial Incident of 10 August 1999 (Pakistan v. India)* :

42. The Court at the outset recalls that any declaration "must be interpreted as it stands, having regard to the words actually used" (Anglo-Iranian Oil Co., Preliminary Objection, Judgment, I.C.J. Reports 1952, p. 105), and that a reservation must be given effect "as it stands" (Certain Norwegian Loans, Judgment, I.C.J. Reports 1957, p. 27). Moreover, as the Court stated in the case concerning Fisheries Jurisdiction (Spain v. Canada), it

"will . . . interpret the relevant words of a declaration including a reservation contained therein in a natural and reasonable way, having due regard to the intention of the State concerned at the time when it accepted the compulsory jurisdiction of the Court" (I.C.J. Reports 1998, p. 454, para. 49)

9. HOE SCHRIJF JE EEN PAPER?

Voor alle vragen met betrekking tot het schrijven van een masterproef in het algemeen kan je terecht op de website van Faculteit RC op de [Masterproefpagina](#).

9.1. Stijl

Volgende regels inzake stijl dienen strikt nageleefd te worden:

- Klarheid, duidelijkheid en eenvoudigheid in stijl en structuur.
- Gebruik van de correcte en precieze juridische termen en van de adequate uitdrukkingen.
- Termen en uitdrukkingen van vreemde oorsprong (Latijn, Engels, Frans, *etc.*) staan cursief.
- Uniformiteit en volledigheid van de referenties in de voetnoten.
- Correcte punctuatie

9.2. Deadlines

Deadlines voor het indienen van papers en scripties worden strikt nageleefd. Laattijdige ingediende papers worden bestraft.

9.3. Glossarium

[Verklarende woordenlijst](#) van de specifieke rechtstermen in de procedure voor het Internationaal Gerechtshof

9.4. Evaluatiecriteria

De evaluatie van papers, memories en werkstukken geschiedt o.g.v. volgende evaluatiecriteria :

- **Probleemstelling of onderzoeksvraag**

- De student slaagt erin om op een duidelijke wijze de probleemstelling te formuleren.
- De student slaagt erin om een duidelijke onderzoeksvraag of vragen te formuleren.
- De student verantwoordt de relevantie van de onderzoeksvraag of probleemstelling.
- De student hanteert een relevante onderzoeksbenadering (en verantwoordt deze zo nodig).

- **Literatuurstudie en bronnenonderzoek**

- De student slaagt erin om op een doelgerichte manier een overzicht te geven van de primaire en secundaire bronnen die relevant zijn voor het onderzoek.
- De student slaagt erin het onderzoek te plaatsen binnen de relevante rechtsbronnen.
- De student slaagt erin om een geïntegreerde analyse van de relevante rechtsbronnen te schrijven (geen opsomming van auteurs of arresten).
- De student slaagt erin, voor zover relevant voor het onderwerp, zowel lokale als Europese, buitenlandse en internationale rechtsbronnen te verwerken.

- **Inhoud**

- De student slaagt erin om de inzichten van het onderzoek te toetsen aan de onderzoeksvraag/probleemstelling.
- De student slaagt erin om op onafhankelijke en zelfstandige wijze een standpunt in te nemen binnen het academisch/juridisch debat en dit standpunt afdoend te kunnen verantwoorden.
- De student toont aan een doorgedreven kennis en inzicht te hebben verworven in het domein van zijn/haar onderzoek.

- **Schriftelijke weergave van onderzoeksresultaten**

- De student slaagt erin om de vraagstelling te beantwoorden.
- De student slaagt erin om zijn/haar belangrijkste bevindingen synthetisch samen te brengen.
- De student slaagt erin onderzoeksresultaten te presenteren op basis van regels van argumentatie.
- De student slaagt erin om academische verantwoorde wijze de resultaten voor te stellen.

- **Taalgebruik, grammatica, spelling en stijl**

- De student slaagt erin om zijn/haar betoog zorgvuldig en taalkundig correct te verwoorden.
- De student gebruikt een schrijfstijl die gepast is voor een masterproef.
- De student slaagt erin de masterproef professioneel vorm te geven (titelblad, layout, huisstijl).
- De student gebruikt een referentiesysteem op een correcte manier (V&A of voor buitenlandse of internationale rechtsbronnen een evenwaardig referentiesysteem, b.v. OSCOLA)

9.5. Huisstijl

Wat betreft de vormelijke aspecten van de masterproef, vind je een deel van de relevante richtlijnen terug op de [Masterproefpagina](#). Bovendien wordt voor het kiezen van een onderwerp ([1^e Ma IERE](#)) en toewijzing van de lezers ([2^e Ma IERE](#)) gebruik gemaakt van de online software van het platform MaThis. Hierin dienen de studenten een officieel voorblad te genereren voor het indienen van de masterproef. Bovendien vind je op de webpagina's van de VUB een [huisstijlgids](#) en [sjablonen](#) voor het schrijven van de masterproef in de juiste vorm.

9.6. Mondelinge verdediging

De studenten worden tijdens de mondelinge verdediging, die ongeveer 20 minuten in beslag neemt, ondervraagd over hun kennis inzake de inhoud van de masterproef. De procedure verloopt als volgt:

- De studenten, die de schriftelijke commentaren van de leden van de lezersjury hebben kunnen inkijken, worden onderworpen aan een reeks vragen van de lezersjury, te beginnen met de promotor;

- Daarna wordt ook aan de andere aanwezige professoren/assistenten de gelegenheid gegeven om vragen te stellen.

Voor de studenten die deelgenomen hebben aan een internationale pleitwedstrijd verschilt de procedure aangezien zij reeds meermaals tijdens het verloop van de pleitwedstrijd door een internationale jury beoordeeld werden over hun kennis inzake het onderwerp van de wedstrijd, en dit zowel schriftelijk als mondeling. Alle deelnemers worden dan ook gezamenlijk uitgenodigd tot een gesprek met de professoren/assistenten, dat voornamelijk tot doel heeft hun bevindingen te vergaren met het oog op aanpassingen en/of verbeteringen naar eventuele volgende deelnames toe.

De planning van de verdedigingen wordt u per email verzonden. Je vindt de regeling eveneens terug op de [Masterproefpagina](#).

10. PLEITWEDSTRIJDEN EN SCRIPTIEPRIJZEN

10.1. Pleitwedstrijden

In het domein van het Internationaal en Europees Recht zijn er tal van activiteiten om je praktische vaardigheden te versterken naast je academisch curriculum. Er zijn allerhande *moot courts* en *model UN, EU, etc.* wedstrijden die georganiseerd worden voor studenten. Dergelijke ervaringen zijn enorm waardevol omdat ze je toelaten het recht in de praktijk te leren kennen. Bovendien staat participatie aan deze wedstrijden heel mooi op je CV. Binnen de opleiding IERE is het mogelijk om voor een aantal ECTS deel te nemen aan een Internationale Pleitwedstrijd waarbij de studenten intensief getraind worden voor hun deelname. Tot op heden is dat steeds de Philip C. Jessup International Moot Court Competition of de Charles Rousseau International Law Moot Court Competition geweest. We zonden ook reeds een aantal jaren delegaties naar de Frits Kalshoven Competition on International Humanitarian Law (niet voor ECTS). Hieronder lijsten we nog een aantal prominente wedstrijden op. Het staat jullie vrij om teams samen te stellen en deel te nemen. Je kan in dat geval ook steeds terecht bij de professoren of assistenten voor inlichtingen, advies of feedback op je stukken.

- [Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition](#) (ILSA)
- [Concours Charles Rousseau](#) (RFDI)
- [Frits Kalshoven Competition on International Humanitarian Law](#) (Rode Kruis VL+NL)
- [Jean Pictet Competition International Humanitarian Law](#) (CICR)
- [Telders International Law Moot Court Competition](#) (Leiden University)

- [ICC Moot Court Competition](#) (Grotius Centre for International Legal Studies)
- [EMC² WTO Moot Court Competition](#) (ELSA)

- [African Human Rights Moot Court Competition](#) (University of Pretoria)
- [European Law Moot Court](#) (Cambridge)
- [Inter-American Human Rights Moot Court Competition](#) (Washington College of Law)
- [Space Law Moot Court Competition](#) (IASLA)
- [Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot](#)
- [Frankfurt Investment Arbitration Moot Court](#)
- [Foreign Direct Investment International Arbitration Moot](#)
- [Gujarat International Moot Court Competition](#)
- [V ICC Lex Mercatoria International Commercial Arbitration Moot](#)
- [International ADR Mooting Competition](#)
- [International Environmental Moot court Competition](#)
- [International Maritime Law Arbitration Moot](#)
- [LAWASIA International Moot Competition](#)
- [Price Media Law Moot Court Programme](#)

10.2. Scriptieprijsen

Een extra incentive om een goede paper te schrijven kan zijn dat je soms in aanmerking komt voor een scriptieprijs. Vaak hangt hier een geldprijs en/of een publicatie mee samen. Bovendien zijn er allerlei andere regimes voor onderzoeksfinanciering en beurzen. Een aantal van de mogelijke kanalen worden hieronder voor jullie opgesomd.

- [Vlaamse Scriptieprijs](#)
- [Wetenschapsprijs Vlaams Instituut voor de Zee](#)
- [Prijs Henri Rolin](#) (ULB)
- [Fonds Interbrew Baillet-Latour](#) (verschillende beurzen of prijzen)
- [Bernheim Beurzen](#)
- [UN Hamilton Shilery Amerasinghe Memorial Fellowship on the Law of the Sea](#)
- [Jura Falconis Prijs](#) (KUL)
- [Fernand Collin prijs voor Recht](#)
- [Frans van Cauwelaertprijs](#) (KVAB)

- [Human Rights Essay Award](#) (Washington College of Law)